

1. José Fijnaut - I Love You:

Soms moet je even wat langer kijken om een werk te begrijpen om het te op zijn waarde te kunnen schatten. Soms is een werk een proeve van vakmanschap. Soms getuigt een werk van een flinke dosis lef en moed. Soms is een werk provocerend. Soms is het ontwapenend. Soms is het zo expressief dat het bijna onmiddellijk een reactie ontlokt en het bij elke toeschouwer een glimlach op het gezicht weet te toveren.

Dit werk van José Fijnaut heeft het allemaal.

José weet op meesterlijke wijze al deze dingen in haar werk te verenigen. Het is zo uitbundig, expressief en verfrissend als een werkstuk van een kind. Ze weet feilloos die gevoelige snaar bij de toeschouwer te raken die normaal alleen een kind bij ons kan beroeren. Haar lukt het dat te doen waar de Cobra kunstenaars en volgelingen, jarenlang naar gestreefd hebben. Zij weet oprechtheid, spontaniteit, speelsheid en oorspronkelijkheid in haar werk te brengen. Daarvoor is moed nodig. Je loopt het risico dat mensen je werk als kinderlijk gepruts afdoen, of met de opmerking dat kan mijn kleine nichtje ook...

Moed ook in de zin dat ze breekt met alles wat ze heeft geleerd.

José heeft na een periode heel succesvol te zijn geweest met haar realistisch geboetseerde portretten en mensfiguren het aangedurfd het over een totaal andere boeg te gooien. Niet langer puur figuratief te werken, maar dit te combineren met een flinke dosis humor en expressie. Ze etaleert haar vakmanschap niet langer, maar gebruikt het op geraffineerde wijze. Trefzeker en losjes heeft ze een unieke speelse vormtaal ontwikkeld waarin haar persoonlijkheid en haar kijk op de wereld een plek heeft gekregen. Daarmee is haar werk heel actueel in een tijd waarin kleur bekennen en diversiteit aan de orde van de dag zijn. Het sluit ook aan bij de actuele tendens dat vernieuwing of vakmanschap niet langer de maatstaf zijn, maar eigenzinnige en eclecticische werken de musea vullen. De jury waardeert haar moed om ons haar innerlijke roerselen en haar meest persoonlijke kant te tonen. Zoals een hond die zich op de rug draait en zijn kwetsbare buik toont en net zoals bij die hond kun je niet anders dan glimlachen en hem over zijn roze buik aaien.

2. Tilmann Meyer-Faje – Supertanker:

Tilmann Meyer-Faje is een fenomeen in het werken met klei. De jury is heel blij dat hij deelneemt aan deze prijs, ondanks dat hij het eigenlijk niet meer nodig heeft, hij heeft zijn sporen verdiend. Dit is ook de enige reden waarom de jury na heel lang wikken en wegen hem niet de op de eerste plaats heeft gezet.

De krachtige, pure vormen geven zijn werk een monumentaal karakter. Hij beheerst het materiaal als geen ander. Hij verdoezelt niets, smeert niets glad, doet er niets overheen, zoals oxides, engobes of glazuren. Het is pure klei, het is een ode aan het materiaal.

Zijn onderwerpskeuze in combinatie met het materiaal is opmerkelijk en uniek. Hoe kun je een strakke kunstmatige vorm als een olietanker maken van een zacht, snel vervormend organisch materiaal als klei? En inderdaad het lijkt niet te kunnen, de klei zakt door, barst, zucht en kreunt. En toch... een betere keuze had hij niet kunnen maken. Juist deze kwetsbaarheid van het materiaal benadrukt de kwetsbaarheid van de robuuste olietanker. Ook deze kunnen gaan roesten, doorbreken en vergaan, waarna hun lading onze mooie zeeën vervuult. Het is een aanklacht tegen milieuvervuiling, olierampen. Tilmann laat ons zien dat wat de mens maakt broos en niet eeuwig is en dat de natuur kwetsbaar is. Daarbij kiest hij ervoor om niet zelf de boodschap te verkondigen, maar laat hij het enige pure materiaal van moeder aarde, de klei op meesterlijke wijze spreken.

3. Anemoon Fokkinga - Welkom in mijn toekomst:

Annemoon Fokkinga onderscheidt zich van de andere genomineerden. Haar werk is puur, ongeremd en ongekunsteld. De jury waardeert haar materiaalbeheersing voor iemand van haar leeftijd (19) zonder kunstopleiding en met haar handicaps. Als autodidact is ze vrij van regels en heet ze geen last van heersende trends en dogma's. Ze laat zich helemaal gaan. Open en enthousiast vormt ze van klei haar eigen fantasiewereld op een zeer kleurrijke wijze en met een uitbundige expressieve vormtaal. De toeschouwer wordt als het ware meegetrokken in haar wereld, een combinatie van de wereld onder water en science-fiction of fantasy. Haar fantasie wezens lijken levensecht, mede door de manier waarop zij ze presenteert. Keurig geordend in verschillende fictieve groeistadia, op wetenschappelijke wijze gedocumenteerd en netjes neergezet onder vintage stolpen. Het roept associaties op met rariteitenkabinetten of de lokalen van de tovernaarsschool Zweinstein uit de Harry Potter boeken. Toch is het niet zo dat Annemoon zich verstoppt in haar eigen fantasiewereld. Ze treedt ermee naar buiten als kunstenaar. Ze neemt deel aan diverse outsider- en 'gewone' kunstexposities. Ze werkt als een echte professional, met een prachtige website, visitekaartjes, een actief onderhouden insta account en haar medewerking aan het NPO-programma Moonriders. De jury is heel blij dat ze heeft meegedaan aan deze prijs en ziet deze nominatie als een aanmoediging voor iedere autodidact, amateur of wie dan ook om vooral met klei te gaan werken en mee te doen met deze prijs. Voor Anemoon is deze prijs bedoeld als stimulering om vooral met keramiek te blijven werken. De jury is heel benieuwd hoe haar werk zich in de toekomst zal gaan ontwikkelen.

4. Marijke Gémessy – Jopie:

De jury is bijzonder verheugd dat Marijke als gevestigd kunstenaar de moeite heeft genomen deel te nemen aan deze prijs. Haar werk is een lust voor het oog. Het zit goed in elkaar en technisch knap gedaan. Haar beeld is figuratief, heel direct, het speelt op de emoties van de toeschouwer. Je krijgt de behoefte het lieve neushoortje nog even goed in te stoppen voor hij zijn slaapje gaat doen. Het beeld speelt op het gemoed van de toeschouwer. Toch wordt het geen kitsch, maar een lief en aandoenlijk beeld.

Een tweede laag in het werk gaat dieper. De pallet dat dienst doet als bedje verwijst naar handel en transport, naar illegale handel in neushoorn hoorns. We moeten de neushoorn koesteren, en hoe kun je dat beter doen door hem letterlijk te vertroetelen en in te stoppen? Wie verder kijkt, ontdekt ook verwijzingen in de dekentjes die bedekt zijn met Afrikaanse motieven. Volgens Marijke is dit een scène waarin net de moeder neushoorn is vermoord en haar kleintje wordt weggevoerd. Zowel in dit werk als in haar andere inzendingen voor deze prijs is het thema een aanklacht tegen de stroperij van met uitsterven bedreigde dieren. Dankzij haar uitstekende materiaalbeheersing en andere keramische technieken zoals te zien in de prachtige glazuren en het gebruik van transfers, weet zij haar boodschap, haar noodkreet tegen de stroperij, op een aangrijpende, krachtige en rake wijze te verbeelden.

5. Patricia Burgers - Object met Cirkel en Rechthoek:

Het vakmanschap van Patricia zijn duidelijk terug te vinden in haar werk. Het zit technisch perfect in elkaar. Het is heel strak, esthetisch en aangenaam om naar te kijken. Maar het is niet alleen om naar te kijken, de gladde afwerking nodigt uit om aan te raken. Haar gebruik van vormen en compositie is heel authentiek. Haar werken zijn sober en compact van karakter. Ze weet haar objecten te reduceren tot de pure essentie en alle overbodige poespas weg te laten. Ze stralen een grote stelligheid uit: "this is what you get". Maar deze eenvoud is misleidend. Wie verder kijkt ziet een wonderlijk spel met vorm en compositie. Het lijkt een functionele combinatie, toegepast design, maar ook dit is een illusie.

De combinatie van vormen suggereert een beginstand, een start opstelling die veranderd kan worden. Haar beelden en opstellingen van vormen nodigen uit om deze te gaan onderzoeken, om mee te gaan schuiven te en mee te gaan spelen. Ze hebben potentie in zich en samen kunnen ze een verrassend aantal nieuwe beelden en composities vormen. Net zoals dansers in een choreografie kunnen bewegen en samen telkens nieuwe opstellingen, vormen en sferen kunnen realiseren. En hierin blijkt dat een verleden zich niet laat weg moffelen, Patricia was in een vorig leven dansdocent. Haar beelden, zijn als dans opstellingen. De vormen zijn open, met altijd een altijd aanwezig spanningsveld, een dynamiek tussen recht en bol, symmetrie en asymmetrie, nooit is de compositie volledig gesloten. Pas sinds drie jaar is ze afgestudeerd aan de keramiekk opleiding in Gouda. Haar materiaalbeheersing en vormgevoel is fenomenaal en haar werk is veelbelovend.

6. Trui Raaijmakers - Donkerblauw no 3:

Het werk van Trui Raaijmakers is een van drie inzendingen. De jury vindt ze alle drie interessant. Samen laten ze beter zien waar Trui voor staat. Haar werk is oorspronkelijk, ze heeft overduidelijk plezier in vorm onderzoek waarbij ze verrassende keuzes en combinaties maakt.

Ze durft haar vormen puur en spontaan te laten. Ze maakt niet alles perfect glad, ze is niet bang haar sporen achter te laten. Daardoor wordt het ongekunsteld, puur, spontaan en krachtig.

Haar beelden zijn speels en dynamisch. Bij dit werk kwam letterlijk de associatie met een spel op, dat ding met een ring dat je over een draad moet bewegen zonder dat deze wordt geraakt. Bij haar andere werken zijn het eerder druk kriebelde chromosomen of bacteriën. Juist als groep worden haar stukken spannend, ze lijken dan te lopen, te dansen of op te rukken over de vloer of wand om een compleet eigen wereld te creëren.

Tot slot is de oppervlakte bewerking van Donkerblauw no.3 heel aantrekkelijk. De matte afwerking is niet helemaal dekkend waardoor er diepte ontstaat. Tegelijkertijd heeft deze prachtige blauwe huid een fluweel-achtige uitstraling die het haast onmogelijk maakt om er niet aan te komen.

7. Rob Bijleveld - Metamorfose VII:

Het werk van Rob Bijleveld heeft een heel eigenzinnige opbouw en uitstraling. Het is monumentaal van karakter. Hij speelt een spannend spel met golvende organische vormen en lijnen ten opzichte van kunstmatige elementen. Zijn gevoel voor vorm en compositie is wonderlijk en oorspronkelijk. Dat hij mallenmaker was bij de porseleinen fles helpt alles te begrijpen. Hij speelt een spel met vorm, binnen en buiten, met de solide blokvorm van de mal waar een vloeibare massa in- of uit stroomt. Dit heeft hem absoluut geïnspireerd bij het maken van zijn vrije werk. Het is geheimzinnig, het roept veel associaties op.

Het doet bijvoorbeeld denken aan het spel tussen mens en natuur, het spanningsveld tussen de natuur en stedenkundige projecten. In het werk van Ron lijkt de natuurterrein terug te winnen van de mens. Het begint met een zweem van prachtige groene algen of een zachte groene moslaag die alles bedekt, vervolgens worden de strakke geometrische vormen aangevreten. Dit is slechts één mogelijke interpretatie. Het prachtige glazuur doet ook denken aan architectonische elementen uit het fin-de-siècle, aan monumenten, aan herdenkings- of grafmonumenten. De groene transparante glazuur laag schept diepte en geeft het een mysterieuze smaragdgroene laag, deze lijkt toverkracht of andere smeulende geheimen te herbergen die de toeschouwer naar zich toe zuigt.

8. Edith Tergau - Flagella Colori:

Speels, organisch en aangenaam is deze vorm van Edith Tergau. Het glazuur versterkt het organische karakter. Het is een dynamisch object met een hoge aaibaarheidsfactor. Je wilt hem grijpen maar voor je het weet floept deze flagella tussen je vingers door. Edith biedt haar publiek de mogelijkheid om oog in oog te staan met de normaal niet voor het oog zichtbare kleinste organismen. Zij legt deze eencelligen die met een schattig zwiepstaartje vrolijk door de wereld zwemmen, onder een enorm vergrootglas. Enorm vergroot krijgen ze iets sciencefictionachtigs. Paradoxaal genoeg vraagt zij met deze groene buitenaardse wezens onze aandacht voor de kwetsbaarheid van onze eigen groene aarde, voor de kleinste organismen die aan het begin van al het leven staan.

Het object van Edith is niet alleen organisch te zien als 'zwemmer', maar ook in een andere betekenis. Haar object beweegt van stevige dikke bol vormen naar een iele en dunne uitloper, als ontspruitend groen uit een bloembol of een zaadje. Ook bij deze interpretatie past het groene glazuur heel mooi.

Tot slot moet nog gezegd worden dat een heel interessante vorm is die ondanks haar asymmetrische karakter, maar dankzij haar dynamiek en organische associaties heel logisch en perfect in balans is.

9. Maria ten Kortenaar - Beyond Paradise:

Dit werk van Maria ten Kortenaar is ingetogen en subtiel. Het heeft een poëtisch, dromerige uitstraling dankzij de zachte pasteltinten. Je lijkt iets van een hemel te zien, voorbij drijvende wolken. Maar soms lijken de wolken een doorkijkje naar een andere wereld. Langs de rand zie je naar beneden hangende koorden of draden met gouden kralen, of zijn het takken van een treurwilg met vergeelde blaadjes. De titel: 'Beyond paradise', zet de toeschouwer aan het denken. Gaat het over de hemel? Het hiernamaals? Verwijzen de koorden naar de levensdraden, de gouden koorden die ons verbinden met het Goddelijke? Zijn het de koorden die de schikgodinnen doorknippen als leven erop zit? Óf is het een landschappelijk tafereel, een mooie dag, een paradijselijke plek. Waar je zittend onder een treurwilg tussen de lange takken door, die zachtjes in wind bewegen, kijkt naar de blauwe hemel waarlangs de wolken vredig voorbij trekken.

Maria ten Kortenaar is een vakkundig keramiste. Ze beheerst het materiaal uitstekend. Ze werkt met porselein en de complexe nerikomi techniek. De patronen die ze hiermee maakt zijn zacht en tekenachtig. Het is een ingewikkeld proces, waar je goed je hoofd bij moet houden. De jury vindt het knap dat Maria erin slaagt, ondanks de complexe nerikomi techniek, haar werk een ongedwongen en dromerige uitstraling te geven.

10. Mariëlle van den Bergh - Scheepswrak met bloemen:

Het werk van Mariëlle heeft een bijzondere uitstraling. Het heeft een spannend kleuren pallet van prachtige glazuren. Op het eerste gezicht lijkt het abstract, een warrige berg van vormen. Maar wie langer kijkt ontdekt een scheepswrak met zeilen die erover heen gedrapeerd zijn. Het geheel is na een scheepswrak terecht gekomen op de bodem van de zee. Het schip ligt er waarschijnlijk al jaren, het is inmiddels één geworden met de bodem van de zee, zowel qua vorm als kleur. De natuur neemt het scheepswrak in zich op. Fragiele zeebloemen groeien er omheen en tegenaan. Ze zijn samen met de scheepszeilen heel teer en organisch vormgegeven van porselein. Ze lijken zachtjes met de beweging van het water mee te deinen.

Mariëlle heeft in haar werk een prachtige sfeer weten te creëren die de jury raakt. Haar scheepswrak neemt de toeschouwer mee naar een vredige verstilde wereld, een andere dimensie, heel diep, ergens op de bodem van de zee.

Mariëlle studeerde oorspronkelijk textiele vormgeving in Tilburg en daarna sculpturale vormgeving aan de Jan van Eyck Academie in Maastricht. Ze is een ervaren en bekwaam kunstenaar die zich het materiaal op meesterlijke wijze eigen gemaakt. Ze weet haar gevoel voor textiele vormgeving op unieke wijze te gebruiken in keramiek.